

Runer frå utgravingane i Trondheim bygrunn 1971–94

Med eit tillegg av nyfunne innskrifter elles frå byen (N774–N894)
Av Jan Ragnar Hagland

(Manus til "Norges Innskrifter med de yngre Runer" (NlyR) bind 7)

KJØPMANNSGATA 20-26 (FOLKEBIBLIOTEKSTOMTA)

VI. INNSKRIFTER ELLES MED SETNINGSFORM

[843] N-93816. (Tidlegare omtala: Hagland 1986: 53; 1990b:[46]; NOR 1986: 8.)

Innskrifta står på ein bygningsstokk brukt omatt som materiale til brulegging av gate. Stokken er 1320 mm lang, 135-235 mm brei og 70–115 mm tjukk på det tjukkaste. Funnet vart gjort i 1985, felt FW, hovudfase 6. Det tilseier ei arkeologisk datering av funnkonteksten til tredje kvartal av 1100-talet. Innskrifta står på den breisida av stokken som har vendt ned i gatebrulegginga. Det tyder på at innskrifta er skoren inn i bygningsstokken før han vart nytta omatt i brulegginga av gata. Det vil seia at innskrifta her kan vera ein god del eldre enn dei arkeologiske omstenda elles skulle tilseia.

Innskrifta er ca. 260 mm lang frå og med krysset før r. 1, og runene er 52 - 60 mm høge. Før r. 1 er det eit lite kryss av det slaget som ofte råmar inn runeinnskrifter. Etter krysset følgjer tre stavar. Toppen er heilt borte på dei to første fordi eit stykke av treet er brote av på den sida av stokken. Den tredje er bevart, men veden på venstre side av stokken er borte, slik at det no ikkje kan avgjerast om det har vore kvist på den sida. I forlenginga av stav nr. 1 går det ein sprekk som ikkje kan ha noko med innskrifta å gjera. Stav nr. 2 har ei svak halling inn mot stav nr. 1, slik at det kunne tenkjast at dei to representerer nedre del av ein opphavleg **u**. Heile innskrifta er likevel svakt skrådd i same retning, så spørsmålet om kva dei to stavrestane her står for, synest ganske ope. Tredje stav (her rekna som r. 3) kan opphavleg ha vore **i**, men også **t** er mogleg. Etter denne staven er det eit mogleg topunkts ordskilje, slik det er mellom r. 6 og 7. R. 9 og 11 har baa pressmerke i veden ganske høgt oppe på venstre side av staven. I baa tilfelle gir desse merka konturar som kan forvekslast med kvister ned til venstre. R. 11 har eit stort hol midt på som ikkje kan vera del av innskrifta. Det ser ut til å vera ein skade på er påført treverket på eit seinare tidspunkt enn innskrifta er gjord. R. 12 (**r**) har open boge, same form har r. 14. Der er likevel treet skadd slik at delar av bogen no er borte. Litt ned for midten av staven på r. 13 er det på venstre side utpressa ei grop i veden, stor nok til å romma ein kvist. Det ser likevel også her helst ut til å vera ein påført skade som såleis er uavhengig av innskrifta. R. 13 er difor oppfatta som **i** her. Innskrifta kan ha gått vidare etter r. 14. Overflata på stokken synest å ha vore hogd til eller utjamna med øks i forlenginga av siste rune. Det er i alle fall ikkje noko avgrensingsmerke til slutt av det

slaget vi har før r. 1. Det tyder på at innskripta slik ho er i dag, må sjåast som avbroten eller uavslutta:

× ? ? ? (?) Y(?) n' : Y | Y Y | R l(?) R(?)

× ? ? ? (?) **k(?) u s : m i k m i r i(?) r(?)**

× ? ? ? *kyss (?) mik. Mér er -- '???' kyss meg. For meg er ---'*

Slik innskripta er bevart, lyt såleis spørsmålet om språkleg meining verta ståande nokså opne. Sekvensen frå r. 4 til r. 6 er her viktig både for språkleg tolking og for spørsmålet om tidfesting av innskripta. Om sekvensen skal oppfattast som imperativ av verbet *kyssa*, vil upunkttert **u** med lydverdien /y/ isolert sett måtta sjåast som eit svært arkaisk drag.

Innskripta nyttar elles punktering av **i** for /é/, så ho kan truleg med ein viss rett sjåast som parallell til G 6097 frå "Mindets tomt" i Oslo (Liestøl 1978: 220). Denne innskripta har nemleg også imperativssetninga **kysmik**, men med **y** markert som punktert **u**. Liestøl vurderer dette som eit 1000-tals drag ved innskripta frå Oslo. Med den gjenbruk stokken frå brulegginga synest å ha vore utsett for, er det i seg sjølv ikkje noko i vegen for at innskripta her kan vera like gammal. Ho vil likevel ikkje verta eldre enn fleire av dei eldste innskripta frå Folkebibliotekstomta. Dersom ein med alle atterhald held fast på at vi har å gjera med ei imperativssetning ? *kyss mik*, vil eit framhald med det pers. pron. i 1. pers. sg. dativ syntaktisk sett vera velforma: 'For meg er---'. Kva denne oppmodinga om å kyssa dette "meg" i så fall har hatt for språklege konsekvensar vidare i denne innskripta, må likevel overlatast til fantasien og skal ikkje forfølgjast her.

Alternative tolkingar av innskripta kunne vera dei det er gjort framlegg om i NOR (1986: 8) med lesing av sekvensen **kus** som (til)namnet *Gúss* og **merir** anten som 3. pers. sg. pres. av verbet *mæra* ("--- Gúss pryder meg") eller som tilsvarande for av verbet *merja* plus partikkel *er* ("---Gúss slår meg som"). Desse har likevel baa språklege (**e** for lang /æ/) eller tekstlege (uavslutta setning) vanskar ved seg som gjer dei like opne og usikre som tolkinga *kyss mik*.